
Fra: Øystein Dypedal [mailto:dypedal@gmail.com]
Sendt: 13. april 2014 16:11
Til: Postmottak HOD
Emne: Høring - reservasjonsordning for fastleger

Jeg ønsker med dette å gi et innspill i høringen om reservasjonsordningen for fastleger.

I samvittighetsspørsmål som omfatter liv og død, er det helt avgjørende at staten gir det enkelte individ mulighet og rom til selvstendig etisk refleksjon. At fastleger kommer frem til ulike standpunkt omkring når livet begynner må vi kunne akseptere.

Individets selvstendige refleksjon omkring etiske spørsmål er en styrke for hele samfunnet, og det er derfor svært uklokt av staten å hindre en gruppe, her fastleger, å følge sin overbevisning omkring dette spørsmålet. Ved spørsmål som angår liv og død må det gis rom for at mennesker kommer frem til ulike vurderinger, og det er viktig å ikke påtvinge noen å gå mot sin egen overbevisning i slike utfordrende etiske saker.

En ordning med reservasjonsmulighet vil gi et bedre tilbud til kvinner, og ikke et dårligere slik flere hevder. Gjennom en reservasjonsordning vil det kunne føres lister over hvilken leger som har reservert seg, og hva de har reservert seg mot. Dermed vil kvinnen kunne vite om legens standpunkt før hun velger fastlege eller før hun søker time for samtale.

Denne ordningen vil dermed føre til at helsevesenet blir mer forutsigbart for kvinnene siden de på forhånd kjenner legens standpunkt.

En lege som har reservert seg mot å henvise til abort vil også kunne være en like god samtalepartner for en kvinne som er uønsket gravid. Selve henvisningen vil da kunne utføres av en annen lege som fastlegen har avtale med, som oftest vil denne legen være ved samme legekantor, og det vil dermed være svært lite problematisk for kvinnen å få en henvisning.

Tall viser også at de aller fleste kvinner kontakter sykehuset direkte for abortinngrep, og ikke går veien via fastlegene.

En fastlege som har reservert seg mot abort vil også være en god samtalepartner og veileder for kvinner, selv om han ikke ønsker å foreta selve henvisningen.

Leger som idag ikke ønsker å praktisere henvisning til abort har i de fleste tilfeller løst dette rent praktisk ved at en annen lege ved samme kontor har foretatt henvist. Det har vist seg at det er kommet inn svært få klager til fylkeslegen på leger som ikke ønsker å henvise til abort, og dette viser at en ordning med reservasjon vil fungerer i praksis.

Det er et lite antall leger som ønsker å benytte seg av denne reservasjonsmuligheten, og det vil etter alle beregninger få liten eller ingen påvirkning på pasientene og deres rettigheter i helsevesenet.

På steder med kun en lege eller der hvor det av andre årsaker ikke finnes gode praktiske løsninger, kan man ikke ansette leger som har reservert seg. Dette vil være få steder i landet og her må det kunne stilles krav til legen at han må kunne utføre alle plikter, også henvisning til abort.

Informasjonsplikten

Uavhengig av reservasjonsordning bør også fastleger, som utfører oppgaver på vegne av staten, ha plikt til å opplyse gravide kvinner som søker abort om de støttetiltak og muligheter som tilbys for å bære frem barnet. Det være seg mulighet for adopsjon eller økonomiske støtteordninger for foreldre.

Jeg håper at vi kan ha et samfunn som gir rom for at individet kan ha selvstendig etisk refleksjon, og at vi godtar at vi da kommer frem til ulike konklusjoner. Dersom det til en hver tid er majoritetens konklusjon som danner grunnlaget for praksisen, får vi et samfunn som undertrykker minoriteters samvittighet.

I spørsmål som for den enkelte oppleves som spørsmål om liv og død, må det gis rom for reservasjon og samvittighetsfridom.

Mvh

Øystein Dypedal